

Aan : Leden Algemeen Bestuur GGD
Rotterdam-Rijnmond

Datum : 28 november 2018

Betreft : Landelijk preventieakkoord

Aanleiding

Het recent getekend Nationaal Preventieakkoord is een mooie stap op weg naar een gezonder Nederland. De ambities zijn groot. In 2040 willen de partijen:

- Een rookvrije generatie. Dat betekent dat op dat moment geen kind meer rookt of ooit gaat roken.
- Een kwart minder mensen met overgewicht. En 40 procent minder mensen die lijden aan ziekten gerelateerd aan obesitas, zoals diabetes, hart-, vaat-, en leverziekten.
- Een halvering van het aantal mensen dat overmatig alcohol drinkt. En dat geen zwangere of 18-minner drinkt.

Zie voor verdere toelichting de bijgevoegde infographic.

Reactie op landelijk preventieakkoord

Als GGD Rotterdam Rijnmond vinden we het heel positief dat het ministerie van VWS en alle betrokken partijen met de uitwerking van het Nationaal Preventieakkoord het belang onderstrepen van de inzet op preventie in de keten van zorg en ondersteuning. Nog steeds is preventie een onderdeel van deze keten waar relatief weinig in wordt geïnvesteerd, terwijl er veel winst te behalen valt als we vroegtijdig aan de slag gaan met gezondheid en gezond gedrag. Wij moedigen de inzet op preventie daarom aan. Als we inzetten op factoren die van invloed zijn op gezondheid en welbevinden van mensen, zoals armoede, schulden, stress, (taal)vaardigheden, psychosociale en sociaal-emotionele ontwikkeling etc. Een verbreding van het begrip preventie hoort daar uiteindelijk ook bij: het gaat niet alleen over het voorkomen van ziektelast, maar ook over het voorkomen van onderliggende problemen en deviant gedrag.

Het Nationaal Preventieakkoord kan een rol spelen om de benodigde veranderingen een stap verder te brengen. Gemeenten zijn belangrijke spelers om deze veranderingen op lokaal en regionaal niveau verder vorm te geven. Doorvertaling van het Nationaal Preventieakkoord naar lokale/regionale akkoorden is gewenst. De regionale of lokale akkoorden helpen gemeenten een sterkere positie te geven om een gezonde leefomgeving en leefstijl te bereiken. Juist omdat op lokaal/regionaal niveau de onderliggende, vaak complexe problematiek zichtbaar wordt en er mogelijkheden zijn om deze integraal aan te pakken en maatwerk te bieden, dichtbij de leefwereld van mensen. Uiteindelijk vraagt het benutten van het gezondheidspotentieel (zoals de WRR in hun recente policy brief heeft aangegeven) een integrale aanpak op zowel landelijk als op lokaal/regionaal niveau.

Beleidsmatig vraagt dat bijvoorbeeld aansluiting van armoede en gezondheidsbeleid en verbinding van gezond in de Omgevingsvisie. Dat geldt ook voor de rol van de JGZ als

belangrijke partner in het signaleren en begeleiden van kinderen met ongezond gewicht en/of een fysiek ongezonde opvoedsituatie. We hebben eerder opgeroepen aan VWS om hier meer aandacht aan te besteden in het nationaal akkoord.

Voorbeelden in de regio

Lokaal zien we mooie voorbeelden en ontwikkelingen vanuit de gemeenten in onze regio om mensen te stimuleren tot een gezondere leefstijl:

- Meerdere gemeenten in Rotterdam Rijnmond zijn bezig met preventieve activiteiten die in lijn zijn met het landelijke preventieakkoord: het stimuleren van een Rookvrije generatie, het programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), en hebben in hun beleid aandacht voor ontmoediging van alcoholbeleid op openbare plekken zoals sportkantines. Veel van deze gemeenten bieden ook een integrale aanpak op gezondheidsbevordering: een gezonde zwangerschap, mentale gezondheid en een gezonde leefomgeving. We delen de kennis over preventie op gezondheid in het ambtelijk overleg Voor Elkaar in Rijnmond.
- Een eerste stap die we buiten de reguliere overleggen zetten is het verkennen van de mogelijkheid om een bijeenkomst over de rookvrije generatie te organiseren in samenwerking met het Trimbos en het KWF.
- Een belangrijk onderdeel is ook het meten van de voortgang die geboekt wordt. Als GGD beschikken we over veel gezondheidsgegevens die we kunnen samenbrengen om met betrokkenen te bespreken wat goed gaat en wat beter moet.

Rotterdams preventieakkoord

In Rotterdam is de ambitie uitgesproken om een Rotterdams Preventieakkoord te ontwikkelen dat eind 2019 gereed zal zijn. Daarbij zijn volgens ons een aantal speerpunten van belang:

- Start vanuit een brede definitie van preventie met aandacht voor onderliggende factoren (zoals armoede, taalachterstand, werk en inkomen, sociale en fysieke omgeving, etc.) die van invloed zijn op gezondheid en gezond gedrag. Wetenschappelijk is duidelijk aangetoond dat hiermee de grootste winst behaald kan worden in termen van gezondheid en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Bovendien sluiten we dan aan op de adviezen van de WRR in haar recente rapport "Van verschil naar potentieel, een realistisch perspectief op sociaaleconomische gezondheidsverschillen" (augustus 2018).
- Voor gemeenten/ regio's wordt het van belang om de partners waar zij mee willen samenwerking voor het versterken van preventie, te verleiden en verbinden om dit als een gezamenlijke uitdaging op te pakken. Omdat preventie ook voor hen van belang is en ze hier zelf (ook) baat bij hebben.
- Daarnaast is wetenschappelijk onderzoek naar effectiviteit van interventies en maatregelen gewenst. Om kansrijke initiatieven ook wetenschappelijk te onderbouwen. Zodat we beter weten wat er werkt en waar de meeste impact te behalen valt.

Voor meer informatie zie ook bijgevoegde wethoudersbrief

Vervolgstappen

- We blijven op ambtelijk niveau actief kennis delen en uitwisselen rondom preventie in de werkgroep Voor Elkaar in Rijnmond. Ook wordt er jaarlijks een symposium georganiseerd met ondersteuning van de GGD RR en Pharos.

- We stimuleren regiogemeenten om ook (met of zonder de GGD RR) buiten de huidige overleggen van elkaar te leren.
- We brengen onze gezondheidsgegevens onder de aandacht bij regiogemeenten.
- We delen de voortgang en inzichten vanuit het Rotterdamse preventieakkoord, zodat de regiogemeenten gebruik kunnen maken van deze kennis en inzichten. Waar mogelijk willen we hierin ook samen optrekken om gezamenlijke ambities te realiseren. Een vertaling naar de lokale praktijk blijft wel de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke gemeente.